

ΣΕΒ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΟΔΥΣΣΕΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ

ΣΤΗΝ ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΟΥ «FLASH 96 F.M.»:
«Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ»

ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟ ΝΙΚΟΛ ΛΙΒΑΔΑΡΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΜΑΡΤΙΟΥ 2004 (ώρα 11.00-12.00 το πρωί)

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος ΓΣΕΕ

και

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Δημοσιογράφος

ΝΙΚΟΛ ΛΙΒΑΔΑΡΗ: «Επισκέπτης του Σαββάτου» για μια εφ' όλης της ύλης οικονομική κουβέντα, ένας από τους βασικούς θεσμικά παράγοντες του οικονομικού μας στερεώματος, είναι εδώ μαζί μας στο στούντιο του "FLASH" ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών ο κ. Οδυσσέας Κυριακόπουλος.

Κύριε Κυριακόπουλε καλή σας μέρα.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πολύ καλή μέρα σας κα Λιβαδάρη.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Θα ήθελα για να ξεκινήσουμε μέσα στην επικαιρότητα και στο πολιτικό-οικονομικό κλίμα, τις πρώτες εντυπώσεις σας από τη νέα Κυβέρνηση και από την αλλαγή αυτή της κυβερνητικής ηγεσίας πού είχαμε.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πιστεύω ότι ο τρόπος με τον οποίο έγινε η παράδοση και η παραλαβή της εξουσίας ήταν εντυπωσιακός.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Σας εντυπωσίασε και εσάς.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι έχει εντυπωσιάσει όλο τον ελληνικό λαό. Ζήσαμε κάτι πρωτόγνωρο για τη χώρα μας, κάτι που θυμίζει σίγουρα πολύ περισσότερο κεντρική Ευρώπη, ίσως αγγλοσαξονικά καθεστώτα, και νομίζω

ότι ίσως σηματοδοτεί και το κλίμα που, τουλάχιστον εμείς οι επιχειρηματίες, ελπίζουμε να επικρατήσει στην επόμενη περίοδο.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Οι επιχειρηματίες πραγματικά ζητούν τη συναίνεση και είναι ένα πάγιο αίτημα και νομίζω ότι και ο κόσμος δεν έχει καμία αντίρρηση. Το αντίθετο. Βλέπετε όμως ν' αντέχει αυτό το κλίμα μέσα από τις προκλήσεις, τις οικονομικές κυρίως, από τις οποίες καθορίζονται και τα κοινωνικά ζητήματα που θ' αντιμετωπίσουμε σ' ένα βάθος τετραετίας και με την εμπειρία της Ελλάδας βεβαίως που έχουμε μέχρι τώρα.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κατ' αρχήν νομίζω ότι υπάρχουν δύο περίοδοι που πρέπει κανείς να εξετάσει. Η πρώτη είναι η αρχική περίοδος, που κάθε Κυβέρνηση έχει για να μπορέσει να ενημερωθεί και ν' αρχίσει να παίρνει στα χέρια της τα θέματα και την εξουσία και να μπορέσει να προχωρήσει τη διακυβέρνηση της χώρας προς τα μπρος.

Νομίζω ότι όλος ο ελληνικός λαός και τα Κόμματα δίνουν μια περίοδο χάριτος στην Κυβέρνηση, τουλάχιστον η σκληρή αντιπολίτευση ξεκινά συνήθως κάποιους μήνες αργότερα. Άρα αυτή η πρώτη περίοδος νομίζω ότι θα είναι μια ήσυχη περίοδος -ιδιαίτερα φέτος που έχουμε και τους Ολυμπιακούς Αγώνες και είναι ένα θέμα που απασχολεί όλους και πιστεύω ότι τα πράγματα θ' αρχίσουν ν' αλλάζουν μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αυτό σημαίνει ότι και ο επιχειρηματικός κόσμος δίνει μια περίοδο χάριτος στην Κυβέρνηση ενός εξαμήνου, με την προοπτική που έχουμε και των Ολυμπιακών Αγώνων;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι. Θα έλεγε κανείς ότι όλοι δίνουμε -και ο επιχειρηματικός κόσμος δεν διαφέρει από όλους τους υπόλοιπους Έλληνες, Έλληνες είμαστε κι εμείς και δίνουμε περίοδο χάριτος.

Βεβαίως αυτό που πρέπει να γίνει είναι να μπορέσει να σηματοδοτήσει η Κυβέρνηση την πρόθεσή της να στηρίξει και το πρόγραμμα που εξήγγειλε προεκλογικά και να δώσει ένα μήνυμα γενικότερα στους επενδυτές, Έλληνες και ξένους, ότι πράγματι εννοεί τη διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης και των μέτρων που η ίδια είχε προαναγγείλει ότι θα πάρει.

Δεν χρειάζεται δηλαδή να τα πάρει τώρα, αλλά τουλάχιστον να σηματοδοτήσει με ορισμένες γρήγορες αποφάσεις σε ορισμένους τομείς αλλά και με εξαγγελίες ορισμένα πράγματα τα οποία θα δημιουργήσουν αυτή την αίσθηση της ριζικής αλλαγής, που η ίδια προανήγγειλε.

Από αυτής της πλευράς πιστεύω ότι η Κυβέρνηση θα πράξει ακριβώς αυτό στις επόμενες εβδομάδες, ίσως με δυο – τρία θεαματικές θεματικές κινήσεις, θα σηματοδοτήσει πιθανώς την παρουσία της.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Βλέπετε συγκεκριμένο χώρο που θα γίνουν αυτές οι κινήσεις; Βλέπετε συγκεκριμένα πεδία;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι δεν έχω κάτι συγκεκριμένο στο μυαλό μου σε αυτή τη φάση, αλλά πιστεύω ότι θέματα όπως είναι ο χώρος των ιδιωτικοποιήσεων π.χ. είναι ένας τέτοιος χώρος που με κάποια προσοχή και κάποια επιλογή, θα μπορούσε η Κυβέρνηση να επιλέξει ένα – δυο χώρους, που δεν αμφισβητεί κανένας μας ότι πρέπει να προχωρήσει και να υλοποιηθεί.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είπατε ότι είναι πολύ νωρίς, και σαφώς είναι πάρα πολύ νωρίς, θα ήταν ανεύθυνο να γίνει οποιαδήποτε κριτική στην Κυβέρνηση αυτή τη στιγμή, δεν έχει αρχίσει καν το έργο. Αλλά αυτά τα μηνύματα που είπατε, είδατε τουλάχιστον να σηματοδοτούνται σε επίπεδο προσώπων; Πως βλέπουν οι επιχειρηματίες το οικονομικό επιτελείο της νέας Κυβέρνησης;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι είναι νωρίς ακόμη για να τους κρίνουμε και θα ήθελα να αποφύγω κάποια συγκεκριμένη κριτική. Νομίζω ότι οι άνθρωποι έχουν ξεκινήσει με διάθεση και όρεξη να δουλέψουν, είναι άτομα που γνωρίζουν τα θέματα από τη θέση τους στην Αντιπολίτευση, είχαν ασχοληθεί ο καθένας με αυτούς τους τομείς, και έτσι δεν υπήρξαν ουσιαστικές εκπλήξεις και, πιστεύω, ότι θα είναι και πολύ πιο γρήγορη και αποτελεσματική η παρουσία τους, από το εάν είχαμε ανθρώπους που ήταν τελείως καινούριοι στα διάφορα Υπουργεία.

Δεν αναφερθήκαμε όμως στη δεύτερη περίοδο, στην περίοδο που θα είναι μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά φαντάζομαι ότι αυτό θα το κάνουμε στη συνέχεια της εκπομπής.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Κύριε Κυριακόπουλε, πριν πάμε στα μεγάλα της περιόδου που δεν θα υπάρχει ανοχή και δεν θα υπάρχει περίοδος χάριτος για την Κυβέρνηση, ένα από τα πιο επιτακτικά ίσως, που εκεί βεβαίως η Κυβέρνηση εν πρώτοις έχει ένα μεσολαβητικό ρόλο και εν συνέχεια στις μεγάλες τομές θα έχει και πιο σημαντική, ουσιαστική παρέμβαση, είναι το θέμα το εργασιακό, το θέμα των εργασιακών σχέσεων και κυρίως της νέας συλλογικής σύμβασης εργασίας, που πρέπει να υπογραφεί στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Εκεί έχουμε προεκλογικές εκκρεμότητες, μια εμπλοκή, μια απεργία από τη ΓΣΕΕ στις 31 Μαρτίου. Χώρος για αυτή τη νέα συναίνεση υπάρχει μεταξύ επιχειρηματιών και εργαζομένων;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πάντα υπάρχει χώρος για συναίνεση. Βεβαίως αυτή τη φορά οι διαπραγματεύσεις επιβαρύνθηκαν από τις εκλογές και την προεκλογική περίοδο και τις εκλογές που τώρα έχει η ΓΣΕΕ ουσιαστικά την επόμενη εβδομάδα για την ανάδειξη της νέας διοίκησής της.

Έτσι οι διαπραγματεύσεις έχουν για την ώρα διακοπεί, έχει προαναγγελθεί και μια απεργία όπως αναφέρατε, για την 31^η Μαρτίου, πιστεύω όμως ότι τουλάχιστον μετά από αυτό θα καθίσουμε γύρω από το τραπέζι και θα κάνουμε και οι δυο τις αναγκαίες παραχωρήσεις εκεί που χρειάζεται, για να

μπορέσουμε να βρούμε ένα επίπεδο συμφωνίας. Δεν είναι χρονιά φέτος για να κάνει κανείς, ή τουλάχιστον να φέρει σε ρήξη εργοδότες και εργαζόμενους.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αναφέρεστε και στο μείζον εθνικό ζήτημα που είναι η Ολυμπιάδα που είναι μπροστά μας. Αλλά είχαμε μια ακαμψία θα έλεγα και από τις δυο πλευρές στις προεκλογικές τουλάχιστον επαφές που είχατε με την πλευρά των εργαζομένων. Έχουμε μείνει στο 8% που ζητάει η ΓΣΕΕ σε ό,τι αφορά τη συλλογική σύμβαση πρώτα, γιατί υπάρχουν και πάρα πολλά θεσμικά ζητήματα, και λίγο παραπάνω από το 3% είναι η πρόταση του ΣΕΒ.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κατ' αρχήν νομίζω ότι αυτές είναι οι θέσεις εκκίνησης σε μια διαπραγμάτευση και είναι λογικό και όσο το 8% τρομάζει και σοκάρει κάθε επιχειρηματία, ο οποίος έχει ν' ανταγωνιστεί σήμερα σ' ένα περιβάλλον ιδιαίτερα ανταγωνιστικό τις επιχειρήσεις όλη της Ευρώπης μέσα στο ευρώ που πλέον αποκλείει οποιαδήποτε υποτίμηση ή διορθωτική κίνηση από πλευράς Κυβέρνησης, άρα όσο μας τρόμαζε το 8%, ίσως εξίσου ενόχλησε το 3,2% που ήταν μια πρόταση που κάλυπτε τον πληθωρισμό και έδινε και μια μικρή συμμετοχή στην αύξηση της παραγωγικότητας ο εργαζόμενος.

Από εκεί και πέρα κανείς πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι όσον αφορά την επιχείρηση το εξής: η επιχείρηση δεν κοιτάει μόνο την ονομαστική αύξηση αλλά το συνολικό κόστος που έχει μια τέτοια σύμβαση στη μισθοδοσία της. Όλα τα άλλα θεσμικά μέτρα τα οποία ακόμη δεν έχουμε διαπραγματευτεί και δεν έχει ξεκινήσει η διαπραγμάτευση -και είναι 32 αυτά τα αιτήματα που βρίσκονται πάνω στο τραπέζι.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Τα οποία βρίσκονται στη διαπραγματευτική βάση;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τα περισσότερα έχουν κόστος και σημαντικό κόστος. Θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό ποια από αυτά τα αιτήματα τελικά θα παραμείνουν και θα συμφωνήσουμε να υλοποιήσουμε ή όχι, ποια όχι. Μαζί με την αύξηση θα προσδιοριστεί ένα συνολικό επίπεδο.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είστε αισιόδοξος ότι θα έχουμε τελικά μια συμφωνία με τη ΓΣΕΕ χωρίς να πάμε σ' ένα σκληρό μεγάλο απεργιακό μέτωπο, από το κλίμα το οποίο έχετε εισπράξει;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό θα ήθελα να ελπίζω. Η αλήθεια είναι ότι δεν είχαμε συνάντηση εδώ και κάποιες εβδομάδες, αλλά θα ήθελα να ελπίζω και να πιστεύω ότι θα μπορέσουμε να βρούμε κάποια συμφωνία. Άλλωστε στο παρελθόν οι κοινωνικοί εταίροι έδειξαν μεγάλη ωριμότητα. Εδώ και 10 χρόνια τουλάχιστον έχουμε καταφέρει να κάνουμε συμβάσεις διετείς. Γιατί φέτος να μην τα καταφέρουμε για άλλη μια φορά;

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είναι στην τηλεφωνική μας γραμμή ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ ο κ. Χρήστος Πολυζωγόπουλος. Να δούμε αν έχει κι εκείνος μια ανάλογη ελπίδα.

Κύριε Πολυζωγόπουλε καλή σας μέρα.

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Καλημέρα και στους δυο σας.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καλημέρα σας.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Δεν έχετε συναντηθεί λέει ο κ. Κυριακόπουλος εδώ και αρκετό καιρό λόγω εκλογών, εξέφρασε την ελπίδα ότι μπορείτε να καταλήξετε σε μια συμφωνία, χωρίς να χρειαστεί να πάμε σε θερμές απεργιακές κινητοποιήσεις. Εσείς τι λέτε;

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Θα πρέπει να έχει κάτι καλό στο μυαλό του για να έχει τέτοια ελπίδα. Γιατί θεωρώ ότι αν είναι να συζητήσουμε το 3,2% δεν πρέπει να έχει καμία ελπίδα.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Κύριε Κυριακόπουλε, λέει ο κ. Πολυζωγόπουλος ότι με το 3,2% δεν υπάρχει καμία ελπίδα. Εγώ θα πω το εξής, πρέπει να μας ακούγατε και πριν κ. Πολυζωγόπουλε...

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι όλη τη συζήτηση, αλλά άκουσα την τοποθέτηση του κ. Κυριακόπουλου.

Κυρία Λιβαδάρη, τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά και όχι απλοϊκά. Έχουμε μια ανάπτυξη 5%, διαπιστωμένο τώρα από την Eurostat, από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τα τελευταία στοιχεία, έχουμε μια παραγωγικότητα της εργασίας που υπερβαίνει το 4%, είχαμε ένα πληθωρισμό που έτρεξε με 3,5% μέσος όρος πληθωρισμού για το 2003 και έχουμε και την ανάγκη της σύγκλισης, δηλαδή οι μισθοί να συγκλίνουν με τους μισθούς της Ευρώπης.

Ας πάρει ένα μολύβι ο κ. Κυριακόπουλος, ας κάνει τους λογαριασμούς του και αν όλα αυτά μας δίνουν 3,2%, τότε η ελληνική κοινωνία θα το αποδεχτεί.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αυτό είναι η μία πλευρά, το 3,2% που λέτε και η άλλη πλευρά το 8% γιατί συνδικαλιστής είστε κ. Πολυζωγόπουλε γνωρίζουμε πως λειτουργεί αυτή η διαδικασία διαπραγμάτευσης, είναι το σημείο εκκίνησης με τη ΓΣΕΕ ουσιαστικά.

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Τα τελευταία χρόνια -και το ξέρει και ο κ. Κυριακόπουλος αυτό- εμείς δεν μαξιμαλίζουμε για να πέσουμε κατακόρυφα μετά. Εμείς βάζουμε τον πήχη εκεί που θεωρούμε ότι πρέπει να μπει και ιδιαίτερα για τα εισοδήματα τα οποία απορρέουν από αυτή την εθνική συμφωνία, την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Είναι το εισόδημα αυτών των ανθρώπων που είναι περίπου το 20% των εργαζομένων στη χώρα μας, στο 50% του μέσου όρου των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 50% όσον αφορά τα κατώτερα εισοδήματα. Έναντι 75% που είναι για τους άλλους εργαζόμενους ο μέσος όρος.

Καταλαβαίνετε πόσο χαμηλό είναι το κατώτερο μεροκάματο στην Ελλάδα και αυτό θα πρέπει να διορθωθεί, δηλαδή να το καταλάβει η εργοδοτική πλευρά, ότι πρέπει να πάμε μ' ένα χρονοδιάγραμμα σταδιακής βελτίωσης, ουσιαστικής βελτίωσης αυτού του κατώτερου μεροκάματος, διότι δεν μπορεί κανένας να ζήσει, ούτε να σκεφτεί ότι μπορεί να ζήσει με 23 ευρώ την ημέρα.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Να βάλουμε και τον κ. Κυριακόπουλο στην κουβέντα μας δεν φαντάζομαι ότι θα έχει αντίρρηση ο ΣΕΒ τον οποίο εκπροσωπεί ο κ. Κυριακόπουλος για μια σταδιακή -όπως λέτε- αύξηση. Το θέμα είναι πως την προσδιορίζει η κάθε πλευρά αυτή τη σταδιακή βελτίωση στην οποία αναφέρεστε.

X. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι απλά και το λέω από το ραδιόφωνό σας. Δηλαδή να θέσουμε μια νέα βάση κατώτερο μεροκάματο 31/12, μια νέα βάση κατώτερου μεροκάματος και κατώτερου μισθού και μετά να κουβεντιάσουμε για το ύψος της αύξησης που επηρεάζει. Γιατί ο μεγάλος φόβος τους είναι μήπως επηρεαστεί υπέρμετρα η διαπραγμάτευση για τις κλαδικές συμβάσεις, να κουβεντιάσουμε για τον κορμό της σύμβασης.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Κύριε Κυριακόπουλε, αυτή είναι η βασική ανησυχία από την πλευρά των επιχειρηματιών;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι πράγματι ένα σοβαρό θέμα, ότι η γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, επηρεάζει όλες τις συμβάσεις, τις δεκάδες των συμβάσεων που θ' ακολουθήσουν μετά οι κλαδικές και συνήθως αυτές προσθέτουν κι ένα ποσοστό πάνω στην αύξηση που έχει προσδιορίσει η γενική συλλογική σύμβαση εργασίας. Αυτό δημιουργεί πράγματι μια δυσκολία, ίσως σε αυτό να οφείλεται -όπως λέει και ο κ. Πολυζωγόπουλος- το γεγονός ότι οι εθνικές αμοιβές έχουν διατηρηθεί πραγματικά χαμηλά.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Να συμπεράνω εγώ ότι υπάρχει μια βάση διαλόγου τουλάχιστον επ' αυτής της συγκεκριμένης πρότασης...

X. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Στην τελευταία συνάντηση είπα στους κοινωνικούς εταίρους, στους εργοδότες, ότι εάν έχουν κάτι καινούριο, κάτι καλύτερο να συζητήσουμε να μας φωνάξουν. Κάτι το οποίο δεν έγινε και λόγω εκλογών, το καταλαβαίνω αυτό το πράγμα.

Αλλά κοιτάξτε, σε τι περιβάλλον βρισκόμαστε. Πλησιάζουμε προς τους Ολυμπιακούς Αγώνες, εάν μένει ανοιχτή η σύμβαση -επομένως και οι άλλες συμβάσεις-, πηγαίνοντας προς τους Ολυμπιακούς Αγώνες θα έχουμε μια σειρά από τριβές, αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, που θεωρώ ότι πρέπει να το αποφύγουμε αυτό.

Επομένως πρέπει να σπεύσει και η εργοδοτική πλευρά με σοβαρές προτάσεις να κλείσουμε τις συμβάσεις για το 2004 για να μπορέσουμε στη συνέχεια να προχωρήσουμε.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Επισημαίνετε και εσείς, κ. Πολυζωγόπουλε, και μας το έλεγε νωρίτερα και ο κ. Κυριακόπουλος, την ανάγκη εργασιακής ειρήνης εν όψει και της Ολυμπιάδας.

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Εμείς το επιδιώκουμε κυρίως για την Ολυμπιάδα, αλλά και γενικότερα. Εμείς δεν ξύνουμε το κεφάλι μας για να έρθουμε σε κοινωνικές συγκρούσεις.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Οπότε εγώ να κάνω την εξής ερώτηση -γιατί είναι σαφές παρ' ό,τι πολλοί θα το θέλαμε, δεν πρόκειται να κλείσουμε μια συλλογική σύμβαση στον αέρα και μέσα από τη συχνότητα του «FLASH»- αν υπάρχει προοπτική άμεσης συνάντησης σε συναινετικό κλίμα -για να χρησιμοποιήσω τον όρο και την τάση των ημερών- ώστε να προχωρήσει ο διάλογος και να δούμε πως θα εξελιχθεί η όλη διαδικασία.

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Περιμένουμε την κίνηση από την εργοδοτική πλευρά μόλις τελειώσει το Συνέδριό μας. Στις 20 του μηνός βγάζουμε νέα διοίκηση, πολύ ευχαρίστως αμέσως μετά να συναντηθούμε, εφόσον πάρουν πρωτοβουλία για να μας πουν.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Θα πάρετε, κ. Κυριακόπουλε, πρωτοβουλία τέτοια;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Βεβαίως θα πάρουμε πρωτοβουλία.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Πάρα πολύ ωραία. Μπορεί να μην λύσαμε την συλλογική σύμβαση, αλλά τουλάχιστον φαντάζομαι ότι βοηθήσαμε στο να προχωρήσει το ραντεβού. Κύριε Πολυζωγόπουλε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την παρέμβασή σας και την κουβέντα που κάναμε.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καλή επιτυχία στις εκλογές κ. Πολυζωγόπουλε.

Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ να 'στε καλά.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Κύριε Κυριακόπουλε, θα συνεχιστεί ο διάλογος προφανώς για τη συλλογική σύμβαση, δεν είναι όμως μόνο η συλλογική σύμβαση στα εργασιακά ζητήματα, έχει γίνει πάρα πολύ κουβέντα και ήσασταν κατηγορηματικοί στις τελευταίες συναντήσεις οι εκπρόσωποι των επιχειρηματιών με τη ΓΣΕΕ για το θέμα των ωρών εργασίας. Στο θέμα του 39ωρου, δεν πάμε καν στο 35ωρο, γιατί;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Σε μια εποχή όπου το θέμα της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων είναι ένα θέμα που απασχολεί όλη την κοινωνία, διότι ζούμε σε μια φάση μεγάλων ανακατατάξεων -και εδώ πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι το πρόβλημα είναι πάρα πολύ σύνθετο και το ξέρει και η ΓΣΕΕ- δεν μιλάμε μόνο γι' αυτούς που εργάζονται, κοιτάμε κι αυτούς που δεν εργάζονται, που είναι έξω από το χώρο της εργασίας και είναι άνεργοι σήμερα και είναι ένας αριθμός Ελλήνων σημαντικός, οι οποίοι σήμερα δεν έχουν εργασία, δεν έχουν καμία αμοιβή.

Ο σκοπός είναι να μην αυξήσουμε την ανεργία με τις αποφάσεις τις οποίες παίρνουμε. Και υπάρχουν κλάδοι ολόκληροι, όπως είναι ο χώρος της κλωστοϋφαντουργίας, όπως είναι τα αγροτικά προϊόντα, όπου ο ανταγωνισμός σήμερα από χώρες που είναι εκτός ευρώ είναι πάρα πολύ έντονος και η ισχυροποίηση του ευρώ έχει δυσκολέψει ακόμη περισσότερο τη θέση τους.

Ένας άλλος τέτοιος χώρος είναι οι ναυπηγοεπισκευαστικές μονάδες της χώρας...

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Όπου υπάρχει πολύ μεγάλο πρόβλημα βέβαια.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τεράστιο πρόβλημα αυτή τη στιγμή. Δεν ξέρω αν ξέρετε ότι οι εργασίες έχουν κοπεί, έχουν μειωθεί κατά τα 2/3. Έχει μείνει στο 1/3 δηλαδή το έργο από αυτό το οποίο υπήρχε. Γι' αυτό και αυτά τα νούμερα στα οποία αναφέρθηκε ο κ. Πολυζωγόπουλος, τα οποία βεβαίως αφορούν τη συνολική εικόνα της οικονομίας, δεν είναι λανθασμένα βασίζονται σε στοιχεία της Eurostat τα περισσότερα και το αναγνωρίζουμε κι εμείς, όμως είναι ένας μέσος όρος και δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα σε όλους τους χώρους.

Υπάρχουν κλάδοι -όπως είναι οι κατασκευές, όπως είναι η οικοδομή σήμερα, που πραγματικά πηγαίνουν πάρα πολύ καλά και λόγω των ολυμπιακών έργων αλλά και λόγω των χρημάτων τα οποία δίδονται σήμερα και επενδύονται σε υποδομές στη χώρα μας. Υπάρχουν όμως άλλοι κλάδοι, οι οποίοι δεν έχουν καμία ανάπτυξη, δεν έχουν όχι μόνο αύξηση της κερδοφορίας αλλά έχουν μείωση της κερδοφορίας, πολλοί είναι ζημιογόνοι, είναι στο μεταίχμιο μεταξύ επιβίωσης και μη, και εδώ πιστεύω ότι διακινδυνεύουμε 15 με 20 χιλιάδες τουλάχιστον θέσεις εργασίας.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αναφέρεστε στην ιδιαιτερότητα που σαφώς υπάρχει ανά επιχειρηματικό κλάδο, θεωρείτε δεδομένο ότι δεν θα βοηθήσει μια συνολική μείωση των ωρών εργασίας.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ αναφέρομαι στο κόστος γενικότερα της εργασίας και τις επιπτώσεις που αυτό μπορεί να έχει σε ορισμένους κλάδους.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αφ' ενός στις επιχειρήσεις και αφ' ετέρου στην απασχόληση από την κάθε πλευρά.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχουν άλλοι χώροι βεβαίως όπου τα περιθώρια είναι πολύ μεγαλύτερα και θα είναι οι αυξήσεις πολύ μεγαλύτερες. Απλούστατα όταν κάνουμε μια τέτοια σύμβαση, σαν αυτή στην οποία αναφερόμαστε τώρα, αυτό αφορά πραγματικά -όπως είπε και ο κ. Πολυζωγόπουλος- το ελάχιστο. Είναι αυτό που ισχύει για όλους. Δεν υπάρχει δυνατότητα κανείς να αμειφθεί λιγότερο από αυτό. Αυτό αναμφισβήτητα επηρεάζει κυρίως αυτές τις επιχειρήσεις οι οποίες σήμερα έχουν πρόβλημα.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Εγώ πάντως θα ήθελα να μείνουμε λίγο στο θέμα του ωραρίου που συνδέεται βεβαίως και με την προοπτική των επιχειρήσεων και την κερδοφορία τους αλλά και την απασχόληση. Αναφέρθηκα στην κατηγορηματική άρνηση των εργοδοτών να το συζητήσουν κι έχουμε ένα πρόσφατο παράδειγμα από τη Γερμανία, όπου μετά από μια ανάλογη ζύμωση -σε άλλο επίπεδο βεβαίως εκεί- γιατί είχε εφαρμοστεί και το 35ωρο για ένα διάστημα, υπήρξε μια συμφωνία κλαδικά, όπως είπατε κι εσείς, και ανάλογα με τις επιχειρήσεις, να υπάρχει μια δυνατότητα συμφωνιών στους επιμέρους κλάδους για το ωράριο που μπορούν να εφαρμόζουν πάντοτε σε σχέση και με την απασχόληση. Θα βλέπατε μια τέτοια προοπτική στην Ελλάδα;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θα έλεγα ότι σε μια εποχή όπου κατ' αρχήν ζούμε τη μεγάλη αλλαγή που θα γίνει από 1^{ης} Μαΐου, όπου 10 νέες χώρες μπαίνουν μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και όπου οι συνθήκες εργασίας και ο χρόνος εργασίας αλλά και οι αμοιβές είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικές. Αυτό είναι το ένα νέο στοιχείο.

Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι βλέπουμε ότι και στη Γαλλία υπάρχει πάρα πολύ μεγάλος προβληματισμός για το 35ωρο και με τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόστηκε, και να θυμίσω ότι στη Γαλλία μιλάμε για καθαρές ώρες εργασίας 35 και το Κράτος επιδότησε σε μεγάλο βαθμό αυτό το κόστος μείωσης των ωρών εργασίας, δεν το απορρόφησαν οι επιχειρήσεις, το ίδιο το κράτος κάλυψε ένα μεγάλο μέρος από το κόστος. Στην Ελλάδα όταν λέμε 40 ώρες μιλάμε μικτές ώρες, μέσα εδώ είναι και τα διαλείμματα και όλα τα υπόλοιπα. Σε ορισμένες δε επιχειρήσεις είναι ακόμη και ο χρόνος μετακίνησης των εργαζομένων. Άρα μιλάμε για διαφορετικά μεγέθη.

Στη δε Γερμανία, επειδή αναφερθήκατε στη Γερμανία, η τελευταία συμφωνία που έγινε μεταξύ των εργοδοτών αλλά και μιας από τις μεγαλύτερες Οργανώσεις των συνδικαλιστών, προβλέπει μεγαλύτερη ευελιξία στο χρόνο εργασίας για τις επιχειρήσεις. Δηλαδή, δίνει τη δυνατότητα να δουλέψουν μέχρι και 40 ώρες με συμφωνίες εκεί που υπάρχει πραγματικά ανάγκη και υπάρχουν δυσκολίες ουσιαστικά στη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Σε μια τέτοια εποχή όπου τα πράγματα είναι τόσο γρήγορα μεταβαλλόμενα και όπου βλέπουμε κινήσεις που μάλλον κατευθύνονται προς την άλλη κατεύθυνση, δηλαδή στην αύξηση των ωρών εργασίας παρά στη μείωση, θα ήταν πιστεύω μια ουτοπία εμείς στη χώρα μας, χωρίς να βλέπουμε το γενικότερο αυτό περιβάλλον να προχωρήσουμε σε μέτρα, τα οποία θ' αυξήσουν το κόστος, θα περιορίσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Δεν είμαστε έτοιμοι για να το κάνουμε αυτό, θα πρέπει κάποια στιγμή βεβαίως να προσαρμόσουμε και τις αμοιβές μας, αλλά υπάρχουν και πολλά άλλα πράγματα. Μιλάμε για χώρες που έχουν ένα κόστος π.χ. στις υπερωρίες μια προσαύξηση στο κόστος των υπερωριών κατά 25% και 30%, στη χώρα μας θα ξέρετε ότι είναι 50%, 75% και 150%.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είναι το μέτρο Γιαννίτση, αυτό στο οποίο αναφέρεστε που ήταν κι εκείνο στην κατεύθυνση της απασχόλησης. Είναι το μέτρο που είχε επιχειρηθεί να λειτουργήσει υπέρ της τόνωσης της απασχόλησης. Δεν έγινε αυτό τελικά.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πράγματι, το μέτρο αυτό όπως ξέρετε δεν λειτούργησε με τα αναμενόμενα αποτελέσματα από πλευράς Κυβέρνησης.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Μήπως υπάρχει και μια ευθύνη των επιχειρήσεων εδώ; Σαφώς οι συνδικαλιστές, οι συνδικαλιστικοί εκπρόσωποι των εργαζομένων μιλούν πάντοτε για τα κέρδη των επιχειρήσεων τα οποία δεν διοχετεύονται σε ένα ποσοστό τουλάχιστον που εκείνοι θα ήθελαν, που όλοι θα θέλαμε, συνεργαζόμενοι στην τόνωση της απασχόλησης και στην ενίσχυση του εισοδήματος. Μήπως δε φάνηκαν αρκετά γενναίοι σε αυτή την κατεύθυνση και οι επιχειρηματίες;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι είναι δύσκολο κανείς να γενικεύσει. Υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις στον τόπο μας οι οποίες ακολουθούν άλλες πολιτικές, οι αμοιβές τους είναι πραγματικά προσαρμοσμένες στις ευρωπαϊκές αμοιβές και υπάρχουν και επιχειρήσεις οι οποίες δίνουν και συμμετοχή στα κέρδη και πολλά άλλα κίνητρα στα στελέχη τους, όταν ιδιαίτερα υπάρχουν καλά αποτελέσματα.

Αυτό βεβαίως δεν αφορά το σύνολο, διότι υπάρχουν όπως είπαμε προηγουμένως, και πολλές επιχειρήσεις οι οποίες έχουν σοβαρότατα προβλήματα επιβίωσης. Είναι δύσκολο κανείς να κάνει γενικεύσεις. Πάντως το συγκεκριμένο μέτρο, το μέτρο για την υπερωρία, ήταν ένα λανθασμένο μέτρο, δεν έχω καμία αμφιβολία πάνω σ' αυτό, διότι δεν προσθέτεις θέσεις εργασίας κάνοντας ιδιαίτερα ακριβό το κόστος της υπερωρίας, μάλλον χάνεις θέσεις εργασίας, κάνουμε επιχειρήσεις λιγότερο ανταγωνιστικές. Λιγότερο ανταγωνιστικές σημαίνει λιγότερες θέσεις εργασίας.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Φαντάζομαι ότι θα επιμείνετε δηλαδή στην κατάργηση του συγκεκριμένου μέτρου.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Αναμφισβήτητα ένα από τα αιτήματά μας είναι να προσαρμόσουμε και το κόστος και τη λειτουργία των υπερωριών σε αυτά που ισχύουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ιδιαίτερα σε χώρες που είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικές. Δηλαδή, να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στη χρήση των υπερωριών και μία προσαύξηση, ένα κόστος εύλογο, κάτι που είναι κοντά στο 25-30% πάνω από το ωριαίο κόστος εργασίας, αυτό που είναι μέσα στο πλαίσιο των 40 ωρών.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Η ευελιξία στην αγορά εργασίας είναι ένα πάγιο αίτημα, μιλήσατε όμως για χώρες όπου και εκεί υπάρχει ζήτημα και συζητείται το θέμα και υπάρχουν αντιδράσεις, που είναι πολύ πιο ανταγωνιστικές. Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών επιχειρήσεων εξακολουθεί να πάσχει, εξακολουθεί να μην αποδίδει. Ακούγαμε για τους ρυθμούς ανάπτυξης του 5%. Δεν παράγουν τις επενδύσεις που θα μπορούσαν

να δημιουργήσουν τις θέσεις εργασίας και εδώ μπαίνουμε σε έναν φαύλο κύκλο. Τί γίνεται, ποιος ο ρόλος των επιχειρήσεων εκεί, ποια η ευθύνη της κάθε πλευράς και πού πάμε για να περάσουμε και στα επόμενα που λέγαμε νωρίτερα και αφορούν τη νέα κυβέρνηση και τα μέτρα που θα ληφθούν στην οικονομία αφού περάσει η περίοδος χάριτος;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καταρχήν το 5% ανάπτυξης είναι ένα νούμερο το οποίο ακόμα δεν έχει απόλυτα εδραιωθεί, αφορά κυρίως το τελευταίο τρίμηνο αλλά δεν έχει σημασία αν είναι 4 ή 5%, δεν είναι αυτό το οποίο θα αλλάξει τα δεδομένα. Στη χώρα μας δημιουργούνται πάρα πολλές θέσεις εργασίας, δεν είναι ότι δεν δημιουργούνται θέσεις εργασίας, δημιουργούνται αλλά χάνουμε και πάρα πολλές θέσεις εργασίας. Το θέμα που πρέπει να απασχολήσει την κοινωνία μας είναι αν μπορούμε να δημιουργούμε περισσότερες θέσεις εργασίας απ' όσες χάνουμε.

Επιχειρήσεις θα κλείνουν πάντα και υπάρχουν κλάδοι ολόκληροι οι οποίοι θα εξαφανιστούν. Πάρτε παράδειγμα το φασόν. Το φασόν στη χώρα μας τελείωσε. Έχει ήδη μεταφερθεί όλο βόρεια από τα σύνορά μας σε χώρες με κόστος εργασίας που είναι στο 1/4 ή 1/5, καμιά φορά και το 1/6 του ελληνικού κόστους. Δε μπορούμε εκεί να είμαστε ανταγωνιστικοί ούτε πρέπει να είμαστε ανταγωνιστικοί. Δεν υπάρχει τέτοιος στόχος στρατηγικής να μπορέσουμε ποτέ να ανταγωνιστούμε αυτές τις χώρες με το τόσο χαμηλότερο εργατικό κόστος. Άλλη στρατηγική ανάπτυξη πρέπει να έχουμε εμείς, που να βασίζεται στις δεξιότητες, στις γνώσεις, σε ένα ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να κάνει πράγματα που προσθέτουν πολύ μεγαλύτερη αξία, που μπορεί να χρησιμοποιήσουν τη σύγχρονη τεχνολογία και να φτιάξουν προϊόντα και υπηρεσίες πολύ υψηλότερου επιπέδου.

Έτσι είναι το μοντέλο ανάπτυξης που έχουν χώρες μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στον κορμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκεί πρέπει να πάει και η Ελλάδα. Ζούμε πάνω σ' αυτή τη μεταβατική φάση. Φύγαμε από την κλασική οικονομία που βασιζόταν κυρίως στη γεωργία και στην πρωτογενή παραγωγή και προχωράμε όσο πάει και πιο γρήγορα στις υπηρεσίες. Θέλουμε λοιπόν να κάνουμε αυτή τη μετάβαση με το μικρότερο κοινωνικό κόστος.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αυτή η μετάβαση με το μικρότερο κοινωνικό κόστος ακούγεται πραγματικά ιδανικό αν μπορούσε να γίνει.

Θα ήθελα να βάλουμε στην κουβέντα και τον Ανδρέα Χριστοδουλάκη, τον συνάδελφο οικονομικό συντάκτη του FLASH.

Μετάβαση σε ένα νέο μοντέλο οικονομίας, εξειδίκευση με εστίαση στις υπηρεσίες και με το λιγότερο κοινωνικό κόστος. Πόσο εφικτό σου φαίνεται εσένα αυτό;

Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Αυτά είναι πράγματα που στο κάτω-κάτω ο ΣΕΒ τα έχει πει εδώ και πολύν καιρό. Σε κάποιο βαθμό τα έχει καταγράψει και έχω την εντύπωση ότι δεν έχουν να κάνουν μόνο με τις εκλογές και το εκλογικό

αποτέλεσμα και τη νέα Κυβέρνηση, αλλά έχουν να κάνουν με κάποιες πάγιες θέσεις, ότι θα πρέπει να υπάρξει –από την πλευρά του ΣΕΒ- ένας προσανατολισμός αναπτυξιακός της οικονομίας. Είναι κάτι στο οποίο σε γενικές γραμμές δεν πρέπει να έχει κανείς αντίρρηση.

Φαίνεται εφικτό, δεν είναι όμως εύκολο να γίνει αύριο ή μεθαύριο γιατί είναι αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας διαδικασίας επαναπροσανατολισμού και της παραγωγής και των επενδύσεων και της εκπαίδευσης. Αυτοί οι τομείς δηλαδή, παραγωγή, επενδύσεις και εκπαίδευση θα πρέπει ουσιαστικά να μπουκωθούν σε ένα καινούργιο κανάλι, να συνδυαστούν για να μας δώσουν το σωστό αποτέλεσμα. Ελπίζω και ο κ. Κυριακόπουλος να συμφωνεί με αυτό.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Νομίζω ότι δεν υπάρχει κανείς που να διαφωνεί, αλλά να το δούμε λίγο πιο ειδικά και λίγο πιο πρακτικά και σε άμεση βάση και με βάση και τις εξαγγελίες της Κυβέρνησης τις προεκλογικές. Ποια είναι τα στοιχεία, τα πρώτα βήματα που πρέπει να έχουμε μετά από το εξάμηνο αυτό, το οποίο αναγκαστικά θα είναι και μια περίοδος χάριτος όπως λέγαμε νωρίτερα;

A. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Νομίζω ότι τα ζητήματα είναι φορολογικό, εργασιακό, αναπτυξιακός νόμος και σε δεύτερη φάση, ίσως και σε τρίτη φάση, το ασφαλιστικό. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι η Κυβέρνηση από το φθινόπωρο και μετά, όταν τελειώσει με το καλό και η Ολυμπιάδα, θα πρέπει να ασχοληθεί, να είναι έτοιμη όμως τότε να ασχοληθεί και να νομοθετήσει και τα φορολογικά θέματα, να μπορέσει δηλαδή να ευνοήσει το επιχειρείν μέσω ενός καλύτερου φορολογικού νομοσχεδίου για το οποίο πρέπει να ξεκινήσει ο διάλογος από τώρα και βεβαίως αυτές οι φορολογικές ελαφρύνσεις ή φορολογικά κίνητρα, όπως θέλετε πείτε το, δεν θα πρέπει να αφορούν μόνο τις επιχειρήσεις αλλά σταδιακά και τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο είναι ότι θα πρέπει να δούμε τί θα κάνουμε θεσμικά και στη συνέχεια στην πράξη με την αγορά εργασίας.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είναι ένα ζήτημα που το συζητήσαμε αρκετά πριν και με τον Πρόεδρο του ΣΕΒ. Εγώ θέλω να μείνουμε λίγο στο φορολογικό. Αυτό το σταθερό φορολογικό περιβάλλον και το σταθερό φορολογικό πλαίσιο το οποίο όλοι υποσχέθηκαν προεκλογικά και περιμένουμε να το δούμε.

Κύριε Κυριακόπουλε εσείς τί ακριβώς περιμένετε; Τί ζητάτε από την Κυβέρνηση στο επίπεδο της φορολόγησης των επιχειρήσεων;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι αυτό που θέλουν οι επιχειρήσεις είναι ένα περιβάλλον που είναι προβλέψιμο. Θέλουν να υπάρχουν όσο το δυνατόν λιγότερες εκπλήξεις φορολογικές, και αυτό δεν το έχουμε πετύχει μέχρι σήμερα διότι ακόμα οι διαδικασίες κυρίως φορολογικού ελέγχου και το επικρατούν κλίμα όπου γίνεται ο έλεγχος προκειμένου να εισπράξουμε πρόσθετο φόρο -ασχέτως το τί έχει πληρώσει και ήδη δηλώσει η επιχείρηση- αυτό πρέπει να ανατραπεί και να αλλάξει.

Νομίζω ότι πρόθεση της Κυβέρνησης είναι να το αλλάξει αυτό το κλίμα. Πέραν αυτού πιστεύω ότι πρέπει να θεσπίσουμε ένα περιβάλλον το οποίο να είναι ανταγωνιστικό και φορολογικά. Είναι ένα άλλο ακόμα μεγάλο στοιχείο του κόστους κάθε επιχειρηματικής δράσης, είναι ο φόρος τον οποίον πληρώνει. Είναι βεβαίως και οι εισφορές στο ΙΚΑ και στα άλλα Ταμεία, είναι πάρα πολλά πράγματα, τα οποία επηρεάζουν το κόστος κάθε επιχείρησης και κάθε λειτουργίας. Εδώ δε ζητάμε κάτι το παράλογο, νομίζω ότι θα πρέπει να μελετήσουμε το τί ισχύει στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και θα πρέπει να κάνουμε τη χώρα μας και φορολογικά ανταγωνιστική.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Μιλάμε πάντως για μείωση φορολογικών συντελεστών σε πρώτη φάση. Ήδη υπάρχει μια δέσμευση της Κυβέρνησης γι αυτό και ήδη υπάρχει και ανάλογο αίτημα των επιχειρηματιών.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, πιστεύω ότι πράγματι θα πρέπει να εξετάσουμε τον φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων τουλάχιστον, πώς θα μπορούσαμε να τον μειώσουμε και ίσως δίνοντας μια έμφαση και μια προτεραιότητα στα κέρδη των επιχειρήσεων τα οποία επενδύονται και σε δεύτερη φάση σε αυτά τα οποία διανέμονται.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Η μείωση που προβλέπετε τα κίνητρα στον τελευταίο αναπτυξιακό νόμο είναι ένα ικανοποιητικό βήμα ως αρχή;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πράγματι έγιναν πολλά βήματα στο φορολογικό πλαίσιο με τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις που έκανε η προηγούμενη Κυβέρνηση, νομίζω στη σωστή κατεύθυνση ήταν τα περισσότερα πράγματα αλλά υπάρχουν και ορισμένες άλλες πράξεις οι οποίες σηματοδοτούν την πρόθεση της Κυβέρνησης να στηρίξει την επιχειρηματικότητα ή όχι. Και εδώ είχαμε τη μεγάλη αντίφαση, π.χ. με την επιστροφή του ΦΠΑ, ένα τεράστιο πρόβλημα για τους εξαγωγείς αλλά και γι αυτούς οι οποίοι επενδύουν χρήματα στον τόπο μας και περιμένουν να πάρουν πίσω τον ΦΠΑ τον οποίον έχουν ήδη πληρώσει. Οι καθυστερήσεις ήταν σημαντικότερες και μεγάλες και φαίνεται να χρηματοδοτούν οι επιχειρήσεις τουλάχιστον το ελληνικό κράτος.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Ανδρέα εσύ πού βλέπει το σημείο αιχμής σ' αυτό το στοίχημα για το σταθερό φορολογικό περιβάλλον και ό,τι σημαίνει για την ανάπτυξη και τις επενδύσεις;

Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Για να είναι κάτι σταθερό πρέπει να είναι βιώσιμο, δηλαδή πρέπει να είναι αποδεκτό από όσα το δυνατόν περισσότερα κοινωνικά στρώματα, όσο το δυνατόν περισσότερους κοινωνικούς εταίρους. Άρα λοιπόν, αν γίνει μια γενναία καινούργια φορολογική μεταρρύθμιση θα πρέπει να στρέφεται σε δύο κατευθύνσεις: Στη φορολογική ελάφρυνση των επιχειρήσεων αλλά και των μισθωτών συνταξιούχων όσο στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν από τα δημοσιονομικά και στα φορολογικά κίνητρα, τα οποία παρ' όλο που έχουν διαφημιστεί πάρα πολύ, τελικά για την έναρξη κάποιας επένδυσης, για το να έρθει ένας ξένος ή ένας Έλληνας επενδυτής να επενδύσει, φαίνεται ότι παίζουν δεύτερο και τρίτο ρόλο τα κίνητρα.

Θέλει όμως ο άλλος και κυρίως ο ξένος -γιατί οι Έλληνες επιχειρηματίες είναι προσαρμοσμένοι σε αυτή τη στρεβλή πραγματικότητα που υπάρχει- να γνωρίζει ουσιαστικά τί ακριβώς θα βρει όχι μόνο σήμερα, αλλά τί θα βρει και αύριο και τί θα βρει και μεθαύριο. Δεν μπορεί να έρχεται ένας ξένος επενδυτής και να του πεις μετά από μερικά χρόνια ότι σου έκανε κλείσιμο των τελευταίων 5 ή 7 χρήσεων η Εφορία και σου βάζει εκ των υστέρων το τάδε πρόστιμο να πληρώσεις για να κλείσεις. Αυτό σε έναν ξένο επενδυτή είναι πρωτοφανές.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Συναίνεση λοιπόν και εδώ. Για να επιτευχθεί αυτό ακριβώς το οποίο συζητάμε, το σταθερό, το μόνιμο φορολογικό περιβάλλον, πρέπει να διασφαλιστεί η συναίνεση των περισσότερων δυνατών κοινωνικών και οικονομικών εταίρων.

A. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Θέλει πολιτική και κοινωνική συναίνεση, να το πούμε έτσι. Πολύ σημαντικό αυτό.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Κύριε Κυριακόπουλε, σαφώς οι επιχειρηματίες θέλουν περισσότερα φορολογικά κίνητρα και είναι λογικό, σαφώς θέλουν ένα σταθερό φορολογικό περιβάλλον –μιλούσαμε για την αναγκαία μεταρρύθμιση- από την άλλη πλευρά υπάρχουν και τα αιτήματα των χαμηλότερων κοινωνικά στρωμάτων.

Με δεδομένο λοιπόν τους περιορισμούς που δημιουργεί από τη μια πλευρά το αίτημα των επιχειρηματιών και η ανάγκη των επιχειρήσεων για χαμηλότερη φορολόγηση, από την άλλη οι δημοσιονομικοί περιορισμοί που υπάρχουν de facto λόγω του γεγονότος ότι είμαστε μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κυβέρνηση έχει δεσμευτεί παράλληλα για συγκεκριμένες παροχές σε πολυπληθείς κοινωνικές ομάδες. Πώς θα συνδυαστούν αυτά μέσα από μια αυστηρή δημοσιονομική πολιτική και μέσα από έσοδα φορολογικά τα οποία τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν και τα μεγαλύτερα κέρδη, δεν θα είναι και τα υψηλότερα δυνατά;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καταρχήν να σας πω ότι ο ρυθμός αύξησης των εσόδων από τον φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων ήταν θεαματικός τα τελευταία χρόνια. Πιστεύω ότι έχει φτάσει στα όριά του ο φόρος εισοδήματος που μπορούμε να εισπράξουμε από την επιχειρηματική δράση και θα έπρεπε να δούμε το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα που μπορεί να έχει η ανάπτυξη περαιτέρω της οικονομίας και η επιχειρηματικότητα σε άλλες μορφές εσόδων, μέσα στο ΦΠΑ ή σε άλλους φόρους έμμεσους οι οποίοι προκύπτουν. Και βεβαίως και στο αποτέλεσμα που θα έχει μια ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της οικονομίας ακόμα και στην εργασία, στα εισοδήματα των εργαζομένων, με περισσότερες θέσεις εργασίας, με περισσότερα εισοδήματα, περισσότερα φορολογικά έσοδα και από εκεί.

Άρα νομίζω ότι είναι ώριμη τώρα μία αλλαγή στο φορολογικό πλαίσιο, ιδιαίτερα αυτό που αφορά τον φόρο εισοδήματος που συνολικά θα σας πω ότι στα έσοδα του κράτους δεν αντιπροσωπεύουν παρά περίπου το 15-20% σήμερα των συνολικών εσόδων του ελληνικού κράτους. Δε νομίζω λοιπόν ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα σε αυτή την κατεύθυνση. Αυτό που από την άλλη

πλευρά είναι γεγονός, είναι ότι η Κυβέρνηση έχει αναλάβει ορισμένες υποχρεώσεις προεκλογικά τις οποίες πρέπει να εκπληρώσει. Αυτές οι υποχρεώσεις σίγουρα έχουν κάποιο κόστος και αυτό το κόστος θα επιβαρύνει τα δημοσιονομικά.

Αλλά το θέμα της δημοσιονομικής πειθαρχίας είναι ένα ευρύτερο θέμα το οποίο θα έπρεπε να απασχολήσει όλη την κοινωνία και την κυβέρνηση βεβαίως. Εδώ νομίζω ότι έχουμε ένα κράτος σπάταλο, το οποίο πρέπει να δώσει μια ιδιαίτερη έμφαση στο να συγκρατήσει τις δαπάνες του στα πλαίσια τουλάχιστον του πληθωρισμού. Δεν υπάρχει καμία λογική, γιατί το κράτος πρέπει να διογκώνεται πιο γρήγορα απ' ό,τι ο πληθωρισμός. Δεν είδαμε προεκλογικά ούτε το ένα κόμμα ούτε το άλλο κόμμα να θέλει να δεσμευθεί σε ένα τέτοιο ύψος αύξησης των δαπανών, δηλαδή μόνο στο ύψος του πληθωρισμού.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Μόνο στο ύψος του πληθωρισμού μάλλον είναι πάρα πολύ δύσκολο να υπάρχει πολιτική δέσμευση απ' όποια πλευρά για μια τέτοια συγκράτηση των δαπανών. Είναι μάλλον ανέφικτο, έχουμε αύξηση των δαπανών περίπου 7%, πληθωρισμό 2,5-3% και έχουμε υποσχέσεις –είχαμε απ' όλες τις πλευρές- για αύξηση των δαπανών για την Παιδεία στο 5%, νομίζω ότι δεν υπάρχει κανένας Έλληνας που να μη θέλει και στο 10% να ήταν η αύξηση των δαπανών για την Παιδεία.

Το ερώτημα είναι από πού θα προέλθουν όλα αυτά τα κεφάλαια που θα χρηματοδοτήσουν τις συγκεκριμένες δαπάνες.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι σαφές σε όλους μας ότι το ελληνικό κράτος πρέπει να περιοριστεί, πρέπει να περιορίσει τις δαπάνες του και να γίνει πιο λειτουργικό και αποτελεσματικό. Να δώσει έμφαση στον πολίτη και στις υπηρεσίες που παρέχει σ' αυτόν. Δεν είναι οι υπηρεσίες καλύτερες μόνο αυξάνοντας τις δαπάνες, υπάρχουν περιθώρια σημαντικά και όλοι το ξέρουμε, σε όλους τους Οργανισμούς, στα Νοσοκομεία, στις ΔΕΚΟ για να συγκρατηθούν οι δαπάνες σε πιο λογικά επίπεδα, όπως τουλάχιστον γίνεται στον ιδιωτικό τομέα όπου τα έσοδα δεν είναι τόσο προφανή και τόσο εύκολα.

Εδώ πέρα δεν είναι δυνατό να συνεχίσουμε να θέλουμε να μειώσουμε καταρχήν το δημόσιο χρέος το οποίο είναι σε πάρα πολύ μεγάλα ύψη και από την άλλη πλευρά να συνεχίσουμε να κάνουμε τις επενδύσεις που πρέπει να κάνουμε όπως είπατε στην Παιδεία, αλλά έχουμε και τα θέματα της κοινωνικής ασφάλισης που θα ακολουθήσουν σε λίγα χρόνια, έχουμε και τα θέματα ακόμα βεβαίως και της άμυνας που είναι σημαντικά για τον τόπο μας και να συνεχίσουμε με τον τρόπο που λειτουργούσαμε όλα αυτά τα χρόνια να σπαταλούμε τους πόρους μας αριστερά και δεξιά.

N. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αναφερθήκατε και στο ασφαλιστικό το οποίο μας έλεγε ο Ανδρέας Χριστοδουλάκης ότι είναι κάτι το οποίο βλέπουμε να ανοίγει σε δεύτερο, ενδεχομένως και σε τρίτο χρόνο και όλοι την ίδια αίσθηση έχουμε γιατί όποιος έχει ανοίξει το ασφαλιστικό έχει κάψει τα δάχτυλά του μέχρι

στιγμής, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη είναι ένα τέτοιο ζήτημα.

Σε ένα πρώτο σχόλιό σας για τη νέα Κυβέρνηση διάβαζα τις προηγούμενες ημέρες ότι είπατε ότι ελπίζετε ότι η συναίνεση που επικρατεί γενικότερα στο πολιτικό κλίμα, μπορεί να εκδηλωθεί και στο ασφαλιστικό. Όντως το ελπίζετε αυτό;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πράγματι, πιστεύω ότι είναι καιρός, αντί να μιλάμε για λύσεις του ασφαλιστικού, να επικεντρωθούμε στο πρόγραμμα. Πιστεύω δηλαδή ότι είναι πλέον ώριμα τα πράγματα, τα κόμματα γνωρίζουν και η Κυβέρνηση αλλά και η Αντιπολίτευση ότι κανένας μόνος του δεν μπορεί να λύσει το ασφαλιστικό. Έτσι, αυτό που θα πρέπει να επιδιώξει νομίζω είναι έναν ευρύτατο διάλογο όπου τουλάχιστον η δική μας πρόταση θα ήταν να επικεντρωθούμε στην περιγραφή του προβλήματος.

Διότι εάν συμφωνούσαμε Κυβέρνηση και Αντιπολίτευση, κοινωνικοί εταίροι, εργαζόμενοι και εργοδότες στο «ποιο είναι το πρόβλημα», πιστεύω ότι πλέον οι λύσεις θα ήταν και πολύ εύκολες. Αυτή τη στιγμή μιλάμε για λύσεις χωρίς να έχουμε συμφωνήσει στο πρόβλημα.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Το πρόβλημα βεβαίως εστιάζεται σε έναν πάρα πολύ μεγάλο βαθμό στην έλλειψη πόρων για τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος και λέτε να οριοθετήσουμε από πού ξεκινά....

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Πόσοι πόροι λείπουν, τότε λείπουν αυτοί οι πόροι, γιατί θα λείπουν αυτοί οι πόροι, γιατί θέλουμε να είναι οι συντάξεις, σε τί ύψος του εισοδήματος πρέπει να βρίσκονται οι συντάξεις για να είμαστε ικανοποιημένοι σαν κοινωνία;

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Εδώ βεβαίως είναι πάρα πολύ δύσκολο να υπάρξει συμφωνία μεταξύ εργαζομένων, ασφαλιζόμενων και επιχειρήσεων υπό την έννοια ότι υπάρχουν πάρα πολλά βάρη που αίρουν και οι δύο πλευρές και είναι θέμα και το πόσο γενναία μπορεί μια κυβέρνηση, ένεκα του πολιτικού κόστους να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα.

Η Νέα Δημοκρατία –και αναφέρομαι στη Νέα Δημοκρατία επειδή η κυβέρνηση που αναδείχθηκε από τις εκλογές είναι κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας- δημιούργησε ένα θέμα προεκλογικά μέσα από το Πρόγραμμά της με την επίμαχη εκείνη αναφορά στην επαναφορά των νόμων Σιούφα και Σουφλιά, οι οποίοι έχουν ακυρωθεί σε ένα μεγάλο βαθμό στην πορεία τους. Θα βλέπαμε μια τέτοια επιστροφή εσείς ως μια λύση ή ως βάση διαλόγου εν πάση περιπτώσει;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ δεν πιστεύω ότι πρέπει να μιλάμε για λύσεις. Νομίζω ότι πρέπει να επικεντρωθούμε στο πρόβλημα. Αν επικεντρωθούμε στο πρόβλημα, εάν συμφωνήσουμε ποιο είναι το πρόβλημα, είναι πολύ διαφορετικό απ' ό,τι έχει γίνει μέχρι σήμερα. Νομίζω ότι οι λύσεις θα προκύψουν από μόνες τους. Αν υπάρχει πρόβλημα καταρχήν. Υπάρχει ή δεν υπάρχει πρόβλημα; Γιατί μερικοί πιστεύουν ότι δεν υπάρχει καν πρόβλημα.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είναι μια ενδιαφέρουσα άποψη αυτή.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εάν λοιπόν δεν συζητήσουμε για το πρόβλημα και δεν συμφωνήσουμε όλοι μαζί για το ποιο είναι το πρόβλημα, δεν έχει κανένα νόημα να συζητάμε για λύσεις. Οι λύσεις θα μας χωρίζουν, είναι οι λύσεις που θα μπορέσει ο καθένας να αμφισβητήσει. Νομίζω ότι όταν συμφωνηθεί το ύψος και το μέγεθος του προβλήματος, τότε οι λύσεις θα είναι απλές και θα μπορέσουν να βρεθούν, διότι αναμφισβήτητα θα είναι και πολύ πιο εύκολο αυτοί που συμφώνησαν στην περιγραφή του προβλήματος, να συμφωνήσουν και στις λύσεις.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Κατά τη δική σας άποψη ποια είναι η βάση του προβλήματος αυτή τη στιγμή;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καταρχήν είναι το δημογραφικό.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Νομίζω ότι σ' αυτό δεν διαφωνείς κανείς.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, αλλά πρέπει να το προσδιορίσουμε. Ποιο είναι το δημογραφικό πρόβλημα; Υπάρχει δημογραφικό πρόβλημα και σε ποιο μέγεθος; Ότι υπάρχει ένα θέμα χρηματοδότησης του ασφαλιστικού, νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε. Το ερώτημα είναι πότε είναι αυτό, πόσο μεγάλο είναι αυτό, τί περιμένουμε από ένα τέτοιο σύστημα ασφάλισης, τί είδους σύστημα θα μπορούσαμε να θέλουμε, πόσο απέχει το σημερινό καθεστώς από το ιδανικό καθεστώς που όλοι τουλάχιστον θα μπορούσαμε να δούμε μπροστά μας. Νομίζω όταν προσδιορίσουμε λοιπόν τα μεγέθη και τα χρόνια τα οποία έχουμε να καλύψουμε, τότε θα δούμε και ποιες είναι οι δυνατές και εφικτές λύσεις που έχει η κοινωνία μας και η οικονομία μας για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Είναι γνωστό βεβαίως και το παράπονο των επιχειρηματιών ότι έχουν υψηλή φορολόγηση για να χρηματοδοτούν οι ίδιοι το ασφαλιστικό σύστημα σε ένα μεγάλο βαθμό.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Άρα είναι ήδη γνωστό ότι το κόστος που έχει να επωμισθεί κάθε επιχείρηση πάνω στις αμοιβές, στους μισθούς, είναι πολύ σημαντικό και ένα μεγάλο μέρος απ' αυτό πάει ακριβώς για τις ασφαλιστικές εισφορές. Οι ασφαλιστικές εισφορές που πληρώνει δηλαδή ο Έλληνας εργοδότης υπερβαίνουν τον μέσο όρο των ασφαλιστικών εισφορών που πληρώνει ο μέσος Ευρωπαίος εργοδότης. Άρα δεν υπάρχουν και πολλά περιθώρια και πλαίσια τουλάχιστον εκεί, για αύξηση των εργοδοτικών εισφορών.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Από την άλλη πλευρά βεβαίως έχουμε και τους ασφαλιζόμενους οι οποίοι και αυτοί δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντέξουν άλλα βάρη –νομίζω η σχέση είναι δύο εργαζόμενοι για κάθε συνταξιούχο ή τρεις, δε θυμάμαι τα τελευταία στοιχεία ακριβώς- και το κράτος το οποίο αδυνατεί βεβαίως από τα έσοδα που έχει να καλύψει το πρόβλημα. Άρα φτάνουμε σε ένα αδιέξοδο με την έννοια ότι όλες οι πλευρές δεν αντέχουν πλέον να σηκώσουν το βάρος.

Λέτε να συζητήσουμε τη βάση του προβλήματος, να προσδιορίσουμε το πρόβλημα. Επειδή όμως όλοι το βλέπουν από διαφορετική σκοπιά, ίσως προκύπτει ένα αδιέξοδο σε όλη αυτή τη διαδικασία, αυτό σας λέω.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ νομίζω ότι δεν θα προκύψει αδιέξοδο εάν συστηματικά ακολουθήσουμε αυτό που σας είπα, τη συζήτηση όχι επί των λύσεων, αλλά επί του προβλήματος.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Η πρόταση η προεκλογική εκείνη του κ. Γιώργου Παπανδρέου η επίμαχη η οποία έχει σηκώσει θύελλα για τα κίνητρα με την εργασία των νέων, την ανασφάλιστη εργασία όπως υποστήριζε η Νέα Δημοκρατία τότε, πώς σας είχε φανεί;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Μας είχε βρει θετικούς, πιστεύω ότι η πρόταση του Γιώργου Παπανδρέου ήταν μια σύγχρονη πρόταση για μια ενεργητική πολιτική για να δώσουμε κίνητρα στην απασχόληση των νέων αποφοίτων Σχολών και Πανεπιστημίων να μπορούν να μπουν πιο γρήγορα και πιο εύκολα στις επιχειρήσεις.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Θα την βάζατε σε έναν διάλογο με τη νέα Κυβέρνηση αυτή την πρόταση απ' την πλευρά σας;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Βεβαίως θα τη βάζαμε σε διάλογο. Πιστεύω ότι είναι στα πλαίσια των σύγχρονων προτάσεων που έχουν γίνει και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Αναφερθήκατε σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Έχει κάνει αίσθηση ένα τελευταίο παράδειγμα επ' αυτού πάλι που καταδεικνύει και την έκταση του προβλήματος σε όλη την Ευρώπη με το ασφαλιστικό. Μεγάλες γερμανικές επιχειρήσεις ανακοίνωσαν μόνες τους ότι δεν πρόκειται στο εξής, σε ένα βάθος χρόνου να καλύπτουν τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων. Είναι βεβαίως διαφορετικό το ασφαλιστικό σύστημα εκεί με τα ασφαλιστικά ταμεία που έχει η κάθε επιχείρηση, αλλά προειδοποίησαν ότι όσοι εργαζόμενοι προσλαμβάνονται στο εξής, θα καλούνται μόνοι τους να καλύψουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές. Βλέπετε να πηγαίνουμε σε ένα τέτοιο μοντέλο;

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι είναι πολύ πρόωρο για τα ελληνικά δεδομένα.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Γιατί είναι και πέραν του κεφαλαιοποιητικού συστήματος αυτό.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχουν αναμφισβήτητα και στην Ελλάδα επιχειρήσεις οι οποίες πέραν από το εθνικό σύστημα έχουν ήδη δικά τους ασφαλιστικά συστήματα πέραν και πάνω από το υπάρχον εθνικό σύστημα, ακριβώς για να προσελκύσουν στελέχη και να εξασφαλίσουν στους δικούς τους εργαζόμενους μία καλύτερη ασφάλιση. Είναι πολύ λίγες αυτές οι επιχειρήσεις, είναι πολύ μεγάλο το κόστος αυτών των παρεμβάσεων και συνήθως εργαζόμενοι και εργοδότης μαζί συνεισφέρουν ένα ποσό σε ένα σύστημα το οποίο είναι ανακεφαλαιοποιητικό και όχι αναδιανεμητικό για να συμπληρωθεί η σύνταξη του εργαζόμενου.

Είναι όμως προφανές ότι αν μία επιχείρηση έχει πρόβλημα επιβίωσης, ίσως να σταματήσει από ένα σημείο και μετά να συνεισφέρει διότι δεν μπορεί εσαεί να διατηρήσει αυτές τις υποχρεώσεις.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Και δεν υπάρχει λέτε έδαφος για μια τέτοια προοπτική στην Ελλάδα.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ πρόωρο και δε νομίζω ότι ακόμα αυτά τα πράγματα ακουμπάνε τα ελληνικά δεδομένα, έχουμε άλλα προβλήματα πριν απ' αυτό να αντιμετωπίσουμε και να λύσουμε.

Ν. ΛΙΒΑΔΑΡΗ: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ γι αυτή την πολύ ενδιαφέρουσα κουβέντα που είχαμε. Θα τα βρούμε όλα αυτά μπροστά μας στην πορεία και μετά την περίοδο χάριτος που λέγατε, η οποία θα πρέπει να έχει και κάποια μηνύματα, όπως επισημάνατε.

ΟΔ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κι εγώ σας ευχαριστώ.